

Joanna Drobiazgiewicz

E-administracja w Polsce

Ekonomiczne Problemy Usług nr 58, 355-360

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JOANNA DROBIAZGIEWICZ

Uniwersytet Szczeciński

joanna.drobiazgiewicz@wzieu.pl

E-ADMINISTRACJA W POLSCE

Wprowadzenie

Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań z wykorzystaniem technologii teleinformatycznych w dziedzinie świadczenia usług administracji publicznej pozwala na usprawnienie działania samej administracji oraz ułatwia korzystanie z usług klientom. E-government jest priorytetem w zakresie kształtowania społeczeństwa informacyjnego w Unii Europejskiej.

1. Istota e-administracji

Elektroniczna administracja (e-government) wykorzystuje technologie informacyjne i komunikacyjne w powiązaniu ze zmianami natury organizacyjnej i zdobywaniem nowych umiejętności w celu usprawnienia zarządzania instytucjami administracji publicznej oraz poprawy świadczenia usług publicznych a także w celu zaangażowania w procesy demokratyczne i wsparcie realizacji strategii państwowej.¹

Według Komisji Europejskiej e-government to „wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) w administracji publicznej, w ścisłym połączeniu z niezbędną zmianą organizacyjną i nowymi umiejętnościami służb publicznych w tym celu, aby poprawić jakość świadczonych przez administrację

---

¹ *Elektroniczna administracja (e-government)*, Krajowa Izba Gospodarcza, www.kig.pl

usług oraz uczynić bardziej efektywnym proces demokratycznej legitymizacji sprawowania polityki”.²

Komisja Europejska w ramach badania rozwoju e-government w krajach unijnych wyróżniła 20 podstawowych usług publicznych.³ Dwanaście z nich skierowanych jest do obywateli, a osiem do przedsiębiorców.

Rodzaje usług e-Government przeznaczonych dla klientów biznesowych to:

- zamówienia publiczne,
- zezwolenia i certyfikaty,
- deklaracje celne,
- wysyłanie danych statystycznych,
- rejestracja działalności gospodarczej,
- VAT,
- podatek od osób prawnych,
- obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Usługi e-administracji dla osób indywidualnych, jakie powinny być możliwe do zrealizowania drogą elektroniczną, to:

- usługi zdrowotne,
- zameldowanie, informacje o zmianie zameldowania,
- rejestracja kandydatów na wyższe uczelnie,
- akty urodzenia, akty zgonu, zawarcia związku małżeńskiego,
- katalogi bibliotek publicznych i ich przeszukiwanie,
- przyjmowanie zgłoszeń na policję,
- uzyskanie pozwolenia na budowę,
- rejestracja pojazdów,
- dowody tożsamości,
- świadczenia społeczne,
- pośrednictwo pracy,
- podatek od osób fizycznych.

Usługi administracji publicznej on-line nabierają coraz większego znaczenia między innymi ze względu na rosnącą mobilność społeczeństw, zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, rosnące oczekiwania obywateli wobec usług publicznych oraz nadzieję na obniżenie kosztów funkcjonowania administracji.

Niezwykle ważne wydaje się również uświadomienie społeczeństwa oraz jednostek administracyjnych, w tym szczególnie jednostek samorządowych, o użyteczności rozwiązań elektronicznych.

---

² Na podstawie definicji Komisji Europejskiej, www.ec.europa.eu

³ Online Availability Of Public Services: *How Is Europe Progressing? Web Based Survey On Electronic Public Services Report Of The Fifth Measurement*, October 2004, Capgemini For: European Commission Directorate General for Information Society and Media

2. Kierunki rozwoju e-administracji w Polsce według strategii rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013

Podstawowym dokumentem określającym politykę państwa w odniesieniu do koncepcji rozwoju społeczeństwa informacyjnego, w tym również e-administracji, jest „Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego do roku 2013”. Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w grudniu 2008 roku. Strategia koncentruje się na trzech podstawowych aspektach: człowiek, gospodarka oraz państwo.

W obszarze „państwo” sformułowano następujące priorytety rozwoju e-administracji:

- udostępnienie szerokiego zakresu usług administracji publicznej świadczonych drogą elektroniczną,
- zwiększenie efektywności administracji publicznej, poprzez wprowadzenie standaryzacji i interoperacyjności rozwiązań informatycznych,
- udostępnienie obywatelom oraz firmom i samorządom danych z rejestrów referencyjnych oraz innych informacji sektora publicznego w celu ich wykorzystania na rzecz rozbudowy oferty treści i usług,
- wsparcie rozwoju usług o zasięgu paneuropejskim oraz wzajemnego uznawania rozwiązań i narzędzi teleinformatycznych.⁴

Realizacja przedstawionych założeń wymaga wdrożenia wielu szczegółowych projektów oraz zmian w zakresie przepisów prawnych. Listę wdrażanych projektów uszeregowaną według stopnia zaawansowania ich realizacji przedstawia tabela 1.

Jedną z najważniejszych wymaganych zmian jest nowelizacja ustawy o informatyzacji. Ma ona dotyczyć między innymi uregulowania podstaw prawnych dla sprawnego działania ePUAP oraz ułatwienia kontaktów A2A, A2B, A2C. Ustawa ma usunąć bariery prawne, które dotąd skutecznie hamowały budowę e-administracji. Dzięki tym zmianom możliwe będzie wprowadzenie narzędzia „profilu zaufania” do komunikacji z podmiotami publicznymi. Każdy obywatel, który zarejestruje się poprzez Internet na platformie ePUAP, a następnie uda się do wybranego urzędu (tylko raz) w celu potwierdzenia tożsamości, będzie mógł załatwić zdalnie sprawy urzędowe z pomocą loginu i hasła. Obecnie można również załatwić kilkadziesiąt spraw urzędowych na platformie ePUAP, ale aby tego dokonać, należy posłużyć się tzw. kwalifikowanym i płatnym podpisem elektronicznym.⁵

---

⁴ *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, grudzień 2008, <http://www.mswia.gov.pl/strategia/>

⁵ W. Drożdż, *Właśnie budujemy nowoczesną e-Polskę*, Gazeta Wyborcza, 18.01.2010, <http://wyborcza.biz>

Tabela 1

Projekty teleteleinformatyczne według stopnia ich wdrożenia

Lp.	Nazwa projektu	Instytucja odpowiedzialna za realizację projektu
1	Platforma Lokalizacyjno-Informacyjna z Centralną Bazą Danych (PLI CBD)	UKE
2	Informatyzacja wydziałów ksiąg wieczystych	MS
3	pl.ID - polska ID karta	MSWiA/CPI
4	ePUAP 2 (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej)	
5	Ogólnopolska sieć teleteleinformatyczna na potrzeby obsługi numeru alarmowego 112	
6	System Informacyjny Statystyki Publicznej (SISP)	GUS
7	Geoportal 2	GUGiK
8	Platforma Usług Elektronicznych dla klientów ZUS	ZUS
9	Emp@tia - Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego	MPiPS
10	e-Deklaracje 2	MF
11	e-Rejestracja	
12	e-Podatki	
13	Program e-Cło	
14	Konsolidacja i centralizacja systemów centralnych i podatkowych	
15	Platforma udostępniania on-line przedsiębiorcom usług i zasobów cyfrowych rejestrów medycznych	MZ/CSIOZ
16	Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania Zasobów Cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych	
17	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	MG
18	Rozbudowa dziedzinowej platformy elektronicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, w tym uruchomienie usług dla przedsiębiorców i osób fizycznych na portalu dostępowo – informacyjnym (dostęp elektroniczny do wydziałów ksiąg wieczystych, które prowadzą księgi wieczyste w formie elektronicznej, KRK, Biura Monitora Sądowego i Gospodarczego)	MS

Źródło: *Projekty Rządowe w Polsce, Projekty z listy podstawowej w ramach 7. osi priorytetowej PO IG - Społeczeństwo informacyjne - budowa elektronicznej administracji*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, <http://www.mswia.gov.pl/>

Jednym z największych projektów jest pl.ID - polska ID karta. Jego celem jest wdrożenie elektronicznego dowodu tożsamości z funkcją uwierzytelniania w systemach IT jednostek sektora publicznego. Projekt ten jest zgodny z unijnymi koncepcjami narodowego dokumentu identyfikacyjnego – eID. Elektroniczny dowód osobisty będzie zawierał bezpłatny podpis elektroniczny i jednocześnie umożliwi dostęp do danych dotyczących obywatela. Jest to ważne z tego względu, że można uzyskać dostęp do dokumentów znajdujących się w innych urzędach.⁶

⁶ pl.ID, Centrum Projektów Informatycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, <http://www.cpi.mswia.gov.pl/>

Korzyści z funkcjonowania pl.ID to np.:

- oszczędność czasu,
- ograniczenie ilości dodatkowych dokumentów,
- możliwość uzyskania odpisu z księgi stanu cywilnego,
- kontrola nad danymi osobowymi zgromadzonymi w państwowych rejestrach (np. możliwość zdalnej zmiany adresu),
- wyeliminowanie błędów i sprzeczności dotyczących danych osobowych,
- uzyskanie możliwości wykorzystania mikroprocesora w dowodzie do umieszczania dodatkowych danych, np. biometrycznych.

Planuje się wydawanie dowodów z mikroprocesorem już od 2011 roku.

Największym wyzwaniem dla usług e-administracji w Polsce jest jednak zastosowanie nowoczesnych e-usług w służbie zdrowia. Celem jest powstanie narzędzi, które umożliwią weryfikację danych, takich jak liczba pacjentów, rodzaj wykonywanych usług medycznych lub przepisywanych i wydawanych leków. Istnieje już zaplanowany projekt resortu zdrowia, który uzyskał wstępną akceptację Komisji Europejskiej. Około 85% tej inwestycji ma zostać pokryta ze środków unijnych.⁷

Podsumowanie

Sukcesywnie można spodziewać się udostępniania kolejnych usług administracji publicznej on-line. Jednak wymaga to uproszczenia wielu przepisów, procedur a także prowadzenia analiz procesów administracyjnych. Niestety istnieje jedna z podstawowych wad, mianowicie niezależność samorządów sprawiła, że rząd nie może zmusić gmin do świadczenia e-usług, muszą to zrobić sami obywatele.

Według ósmego raportu „Smarter, Faster, Better, e-Government” przygotowanego na zlecenie Komisji Europejskiej przez konsorcjum prestiżowych instytucji badawczych Polska ma najwyższy (obok Łotwy) wzrost wskaźnika dostępności 20 podstawowych usług administracji publicznej on-line. Wynosi on 53%, czyli o 27% więcej niż w 2007 r. Aż 71% usług publicznych w krajach należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest w pełni świadczonych drogą elektroniczną, gdy w 2007 r. wskaźnik ten dla UE-27 wyniósł 59%. Pod względem dostępności usług e-government liderami są: Austria, Malta, Portugalia, Wielka Brytania, Szwecja i Słowenia.⁸

Wskaźnik dostępności elektronicznych zamówień publicznych dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego wynosi 56%. Dla Polski - 61%, co plasuje nasz kraj na 12 miejscu.

---

⁷ W. Drożdż. *Właśnie budujemy...op.cit.*,

⁸ European Commission Directorate General for Information Society and Media, *Smarter, Faster, Better, eGovernment, 8th eGovernment Benchmark Measurement*, listopad 2009 <http://ec.europa.eu>

Literatura

1. W. Drożdż, *Właśnie budujemy nowoczesną e-Polskę*, Gazeta Wyborcza, 18.01.2010, <http://wyborcza.biz>
2. *Elektroniczna administracja (e-government)*, Krajowa Izba Gospodarcza, www.kig.pl
3. European Commission Directorate General for Information Society and Media, *Smarter, Faster, Better, eGovernment, 8th eGovernment Benchmark Measurement*, listopad 2009 <http://ec.europa.eu>
4. Online Availability Of Public Services: *How Is Europe Progressing? Web Based Survey On Electronic Public Services Report Of The Fifth Measurement*, October 2004, Capgemini For: European Commission Directorate General for Information Society and Media.
5. PL.ID, Centrum Projektów Informatycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, <http://www.cpi.mswia.gov.pl/>
6. *Projekty Rządowe w Polsce, Projekty z listy podstawowej w ramach 7. osi priorytetowej PO IG - Społeczeństwo informacyjne - budowa elektronicznej administracji*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, <http://www.mswia.gov.pl/>
7. *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, grudzień 2008, <http://www.mswia.gov.pl/strategia/>

E-GOVERNMENT IN POLEN**Zusammenfassung**

Im Artikel wurden die wichtigsten Probleme der e-Government Entwicklung in Polen vorgestellt.

Übersetzt von Joanna Drobiazgiewicz